

Izvršenje proraèuna 1. - 6. 2014.

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2014/10/23 11:35:00

Zašto su ti porezni prihodi manji? Ili zašto mogu biti manji? Recimo da su smanjeni porezi ali nisu. Da je poveæana utaja poreza, ali nije, naroèito nakon uvoðenja fiskalizacije. Treæi razlog je smanjena potrošnja. Možda postoji 4.-ti, 5.-ti, 6.-ti ali ja æu stati na ovom 3. Dakle ne vjerujem da su smanjeni porezi, ne vjerujem da je došlo do poveæanja utaje poreza nego smatram da je došlo do smanjenja potrošnje.

Tko plaæa porez na robu i usluge? Krajnji potrošaè. Graðanin. Oni su manje poreza platili 2 milijarde 750 milijuna. Zašto? Jer imaju manje novaca. Kada je taj proces poèeo, kada je cijeli koncept rasta BDP-a i razvoja hrvatskog društva poèivao na javnim investicijama, kolega Liniaè je o tome prije govorio koje su izostale. A s druge strane represivne mjere štednje kao èarobni štapiæ spašavanja hrvatskog gospodarstva. I evo posljedice 2 milijarde 750 milijuna manje poreza na robe i usluge. I možemo i dalje nastaviti istim pristupom, istom politikom i na kraju godine konstatirati da æe to biti 5 milijardi manje, dobro možda turistièka sezona nešto malo to izbalansira, ali ne puno. Jer ne vjerujem da je autor prijedloga ovoga proraèuna a to je kolega Liniaè toliko pogriješio u procjenjivanju mogućih poreznih prihoda na robu i usluge.

Prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proraèuna Republike Hrvatske za prvo polugodište 2014. godine i Prijedlog polugodišnjeg izvještaja o primjeni fiskalnih pravila za prvo polugodište 2014. godine;

DRAGUTIN LESAR:

Hvala lijepa poštovani kolega potpredsjednièe, kolegice i kolege, zamjenicèe ministra.

S obzirom da je danas u ovim raspravama do sada nekoliko puta, nekoliko desetaka puta bila spomenuta rijeè štednja poèeti æu s tim ali samo kratko. Ovih dana svjedoèimo velikim naporima štednje u državnom proraèunu pa jedan ministar veæ danima javnost pokušava uvjeriti da æe preseljenjem u privatni objekt kojega su nazvali Zagreb Tower uštedjeti znaèajna državna sredstva. I taj æe neboder biti pretvoreni u tvrðavu za zaštitu okoliša. To što mediji pokušavaju dokazati da nema uštede nikog iz vlasti nije ponukalo da istinu konaèno prezentira u javnost.

Isto tako velike mjere štednje smo napravili prilikom donošenja propisa o zbrinjavanju posebnih vrsta otpada, ne onog komunalnog nego posebnih. Tako da samo jedan poduzetnik u Hrvatskoj sa nekoliko svojim poduzeæa zadovoljava propisane uvjete tako da poslove ne dobiva i ne mora dobivati na natjeèajima jer je samo jedan jedini. To su sve potezi koji se reflektiraju i na ono kada govorimo o štednji i odgovornom ponašanju prema novcu poreznih obveznika nije predmet proraèuna ali ima za posljedicu.

I ako sam dobro izraèunao iz prezentiranih materijala poslovni prihodi ili prihodi poslovanja u prvih 6 mjeseci ove godine u odnosu na planirane manji su za 2,75 milijardi, 2 milijarde 750 milijuna u odnosu na godišnji plan kada uzmemo polovicu od toga podbaèaj je za 2,75 milijarde u prihodima poslovanja. Kada idete u strukturu gdje je došlo do najveæeg podbaèaja onda su to prihodi s naslova poreza na robe i usluge. Za koliko? Za 2 milijarde i 750 milijuna. Dakle najveæi podbaèaj u prihodima poslovanja su prihodi s naslova poreza na robu i usluge i ti iznosi su toèno isti.

Zašto su ti porezni prihodi manji? Ili zašto mogu biti manji? Recimo da su smanjeni porezi ali nisu.

Da je povećana utaja poreza, ali nije, naročito nakon uvođenja fiskalizacije. Treći razlog je smanjena potrošnja. Možda postoji 4.-ti, 5.-ti, 6.-ti ali ja ću stati na ovom 3. Dakle ne vjerujem da su smanjeni porezi, ne vjerujem da je došlo do povećanja utaje poreza nego smatram da je došlo do smanjenja potrošnje.

Tko plaća porez na robu i usluge? Krajnji potrošač. Građanin. Oni su manje poreza platili 2 milijarde 750 milijuna. Zašto? Jer imaju manje novaca. Kada je taj proces počeo, kada je cijeli koncept rasta BDP-a i razvoja hrvatskog društva počivao na javnim investicijama, kolega Linč je o tome prije govorio koje su izostale. A s druge strane represivne mjere štednje kao čarobni štapić spašavanja hrvatskog gospodarstva. I evo posljedice 2 milijarde 750 milijuna manje poreza na robe i usluge. I možemo i dalje nastaviti istim pristupom, istom politikom i na kraju godine konstatirati da će to biti 5 milijardi manje, dobro možda turistička sezona nešto malo to izbalansira, ali ne puno. Jer ne vjerujem da je autor prijedloga ovoga proračuna a to je kolega Linč toliko pogriješio u procjenjivanju mogućih poreznih prihoda na robu i usluge.

Podbačeni su i prihodi za zdravstveno osiguranje. Kada se spominjalo mirovinsko koje je ostvarilo nešto veće prihode od planiranih to je bila posljedica, rečeno je prebacivanjem oko 3 milijarde ako se ne varam iz drugog u prvi stup. Zašto je to bilo rađeno? Zato što je uzeti onaj novac koji se plaćao u drugi stup za osiguranike koji od trenutka usvajanja zakona nisu ni imali pravo na mirovinu iz drugog stupa.

Tko i zašto je odlučio da iako je bilo propisano da ti osiguranici imaju pravo samo na mirovinu u generacijske solidarnosti s prvog stupa svejedno 5% doprinosa ide u drugi stup. I godinama su mirovinski fondovi drugog stupa sa te tri milijarde vrtjeli. Tko i zašto je te osiguranike obmanjivao i uvjeravao da će s tog naslova ostvarivati mirovinsko pravo?

I onda su doživjeli šok kad su morali shvatiti da to nije tako i da ih je njihov novac, kako su oni smatrali prebačen u generacijsku solidarnost. Nikad nitko nije odgovorio na to pitanje tim ljudima, a radi se o velikom broju građana ove zemlje.

Podbačaj prihoda za zdravstvo, 600 milijuna, ne puno, značajno. Onaj mirovinski plus je oko milijardu i 250. Prema saznanjima koje mi u našem klubu imamo nakon utroška 3,2 milijarde planiranih za sanaciju zdravstvenog sustava, ostatak je još 600 milijuna nepodmirenih obaveza iz ranijih godina i projicira se da će obaveze, dugovi s 31.12. ove godine biti novih milijardu i pol, što naznačuje da bi zdravstveni sustav u iduću godinu ušao sa 2 milijarde i 100 minusa, dugova, gubitaka, kako god hoćete. To su projekcije, ne točne brojke jer tako se projicira.

Ali ja bih sad postavio i pitanje da li postoji i dug prema zdravstvenom osiguranju. Možemo lamentirati i svađati se da je sve to novac poreznih obveznika, ali ostaje činjenica da u ovoj državi postoji zakon koji primjerice propisuje da Hrvatski zavod za zapošljavanje za nezaposlene osobe koje imaju pravo na zdravstvenu zaštitu, zdravstveno osiguranje mora uplaćivati 5% doprinosa na najnižu osnovicu. Najniža osnovica u ovom trenutku iznosi 2779,25 kuna. Dakle u zakonu je propisano da Zavod za zapošljavanje za nezaposlene koji po slovu zakona imaju pravo biti korisnici zdravstvenog osiguranja i ne plaćaju doprinos oni nego Hrvatski zavod za zapošljavanje. Pola milijarde u ovoj godini.

Da li je u zakonu propisano da Ministarstvo pravosuđa za osobe lišene slobode mora obračunavati 5% doprinosa na najnižu osnovicu jer i oni imaju pravo na zdravstveno? Je, 7,5 milijuna kuna. Da li je propisano da mirovinsko osiguranje za korisnike mirovina veće od prosječne 3% doprinosa daje za zdravstveno osiguranje? Je, 75 milijuna kuna u ovoj godini. Da li je propisano da 3% na braniteljske mirovine veće od prosječne ide 3% doprinosa? 77 milijuna u ovoj godini. Da li je propisano da na mirovine manje od prosječne ide doprinos za zdravstveno osiguranje? Je, 300 milijuna kuna u ovoj godini.

To su zakonske obaveze koje je u ime poreznih obveznika donio Hrvatski sabor i rekao da će svake godine te obaveze izvršavati prema zdravstvenom osiguranju. I kad zbrojimo 15% doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, 0,5% doprinosa za ozljede na radu i profesionalne bolesti, to je

oko 18 milijardi 200 doprinosa koje po zakonu pripadaju Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje. Filozofiranje o tome da u jednoj kasi sasvim svejedno za koga je namijenjeno naprosto ne drži vodu, jer to je isto kao kad bi netko rekao imali smo u proraèunu planiranje izgradnje autoceste ali nismo gradili autoceste nego pruge, pa to je svejedno. Nije.

Ali to nije sve. propisano je da pravo da korisnici zdravstvenog osiguranja su 22 kategorije i državljana Republike Hrvatske i stranaca koji se zateknu u Hrvatskoj, a takvih je otprilike 2 milijuna i 34 tisuæe, imaju pravo na zdravstveno osiguranje, a u ovoj godini bi iz državnog proraèuna za tu namjenu trebalo biti izdvojeno milijardu i 100 milijuna kuna.

Od poreza na duhana zdravstvenom sustavu u ovoj godini bi pripalo oko milijardu i 200, od osiguranja auto odgovornosti oko 115 milijuna kuna, to je više od 21 milijardu kuna. Unatrag 15 godina kada je po meni i mom mišljenju na nesreæu zdravstvenog sustava HZZO ušao u Državnu riznicu i to je bio krivi potez...

... /Upadica se ne razumije./ ...

U proraèun, hvala kolega Šuker na korekciji. Zato ste tu da nas ispravljate jer vi ste isto jedan od ministara koji u svih tih 15 godina Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje ove obaveze nije izvršavao.

Ja kolega Šuker možda lupam, ali to je istina i tu istinu možete poreæi samo èinjenicom kopija doznaka i ona na kraju godine ili sredinom godine kada su zdravstvene ustanove kolabirale, kad su veledrogerije prestale isporučivati lijekove onda smo izmišljali sanacije zdravstva pa je država iz proraèuna sanirala gubitke zdravstva, prošle godine razvlastila županije i imenovala nisu steèajni nego sanacijski upravitelji i rekla da æe sanirati i pokazati kako ona dobro može gospodariti.

Ali ni u ovoj godini ove obaveze prema zdravstvenom sustavu nisu ispunjene, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i zato æe ponovno bit na kraju godine iskazani gubitak. Zato. Ova mantra da se radi o novcu poreznih obveznika me ne zanima jer poreznim obveznicima je reèeno za koju namjenu se koji dio porezne kune koristi. U ovom sluèaju je u zakonu opisano da se koristi za zdravstveno osiguranje kategorijama graðana kojima je po zakonu priznato pravo da budu korisnici zdravstvenog osiguranja.

I tako dugo dok iz državnog proraèuna, mirovinskog zavoda, Zavoda za zapošljavanje se ne izvrše obaveze koje su zakonom propisano ja govorim o dugu prema zdravstvenom sustavu, ne o dugovanju zdravstvenog sustava nego našem dugu prema zdravstvenom sustavu. I ako nakon toga oni imaju veæe rashode nego prihode onda su oni generirali dug, tek onda.

I naravno da razumijem sve one koji smatraju da HZZO mora ostati u državnoj riznici zbog opæe likvidnosti proraèuna, zbog mogućnosti da jedan èovjek, jedan jedini èovjek svako jutro odlueuje kome æe koliko dati i da li æe dat. I to je tako uvijek bilo do sad. I onaj tko je politièki jaèi dobit æe prije, onaj koji je politièki slabiji dobit æe kasnije ili uopæe neæe dobiti.

I mislim da rasprava o tome u Saboru posebno je nužna, zbog toga što je ovaj Sabor donio Zakon o sanaciji javnih ustanova temeljem kojeg je u proraèunu osigurano, planirano 3,2 milijarde kuna, a u obrazloženju zakona je tada pisalo da æe se time zdravstveni sustav sanirati i dalje biti u pozitivu.

Mi tražimo da se sad napravi inventura. Godinu i 10 mjeseci je prošlo i tražimo inventuru efekata tog zakona. I onda æemo vidjeti da li je on postignut. Isto je i u mirovinskom. Mirovinski 16 milijardi doplata iz državnog proraèuna. A koliko su obaveze iz mirovinskog sustava prema opæim mirovinskim propisima, a koliko prema posebnim mirovinskim propisima.

Pa primjerice milijardu i 700 iz mirovinskog osiguranja ide za djeèji doplatak. Da li je djeèji doplatak mirovinsko osiguranje? I tako bi sad mogli redati, ali vrijeme je isteklo. Vidio sam dosta ploèica za repliku pa æe mi ona možda dati mogućnost da govorim i o ovoj genijalnoj ideji ulaska mirovinaca u monetizaciju autocesta.